

SLOVENSKI NAROD

Priloga vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Inzerati: do 30 peti á 2 D, do 100 vrst 2 D, večji inzerati peti vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, predklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravitelstvo: Knjižna ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 384.

Uredništvo: Knjižna ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34

Postnina plačana v gotovini.

Ze upravno decentralizacijo

Pretekli teden je bila v Središču na Sejaerskem vinski razstava, za katero so prireditelji zaprosili za polovično železniško vožnjo. Ker so po obstoječih predpisih imeli do te ugodnosti pravico, so seveda tudi računali na to in o tem obvestili obiskovalce razstave.

Ministrstvo je polovično vožnjo res dovolilo, a ljubljanska direkcija je bila o tem obveščena šele popoldne na dan, ko se je razstava že vršila. Obvestila je sicer o odloku prizadela postaje, a postanki so se večinoma že vrnili. Bilo je pri tem seveda precej razburjenja, ker železniški uradniki seveda niso mogli priznati polovične vožnje, o kateri še niso imeli službenega obvestila. Železniška direkcija je bila zato prisiljena izdati službeno pojasnilo, ki ga objavljamo drugje in iz katerega izhaja, da ne zadene krivda niti direkcije niti dotičnih postaj, ker so pač vse bile prekasno obveščene.

Zadeva sama na sebi je malenkostna in nikakor ne osamljena. Vrsti se slični neprimerni vbojilaji z igrami dan za dnevom in to ne le v prometnem ministrstvu, v vsi regiji si lahko podajo roko. Da se bavimo s slednjim slučajem, je vzrok ta, da baš on drastično in jasno kaže nesmisel in škodljivost upravne centralizacije.

Ali je res potreba, da razpravljajo o vprašanju, ali je dovoliti za ta ali oni sejem, to ali ono razstavo stroko lokalnega značaja polovično vožnjo — da o taki bagateli razpravljajo uradniki v ministrstvu, ki ne poznajo ne krajevnih, ne stvarnih razmer? Ali je res treba, da rešuje ministrstvo o vsaki tomboli, vsakem srečolovu, ki ga priredi malo gasilsko društvo daleč gor v hribih?

In cela vrsta je takih neumnosti, nesmiselnih odredb, ki ovirajo pravo delo v centralnih uradih, zato pa po nepotrebnem vzbujajo slabo kri. Neprecenljiva je moralna in gospodarska škoda, ki jo povzroča tak birokratični centralizem, ne da bi imel kdo koristi od tega. Zato postaja vedno bolj glasna zahteva po upravnih dekoncentracijah. Ministrstva naj si pridrže le najvažnejše zadeve, vodstvo in kontrolo uprave, vse druge zadeve, zlasti take lokalnega značaja, pa naj v lastnem delokrogu opravljajo nižje instance, pa naj bodo to železniške ali poštne direkcije, velika županstva, sodišča in drugi srednjeinštančni uradi.

Dajte nam upravno decentralizacijo, pa bodo kmalu sami od sebe zamirli slagerji po federalizmu in političnem avtonomizmu.

Snežni viharji in zameti v Dalmaciji in Južni Srbiji

V Beogradu so imeli v nedeljo zelo toplo vreme, v Južni Srbiji je pa ves dan snežilo. Posebno hudi snežni viharji so bili v dalmatinskih in hercegovaških planinah. Na mnogih krajih Južne Srbije je zapadlo toliko snega, da je železniški promet ustavljen. Na progi Hanjevo-Kičevo so snežni zameti tako veliki, da vlak sploh ne more voziti. Sneg je visok poldrugi meter. Nedeljski vlak št. 6414, ki je odšel proti Kičevo v dva lokomotiva, je običajni pri Bukoviku v snegu. Promet na tej progi ni mogel. Zaradi snežnih zametov in viharjev je bil ustavljen tudi promet na progi Bitoli-Uradsko. Železniška uprava je tako odredila, da so začeli sneg odmetavati, toda vse prizadevanje je bilo zaman. Na progi Kičevo-Hanjevo so poslali v nedeljo pomožni vlak št. 6414, ki se vedno stoji v snegu. Snežni viharji in zameti so pa ustavili tudi ta vlak tako, da se niti sam ni mogel vrniti. Potniki prvega vlaka so čakali dva dni, da jih rešijo iz snega. Ker pa pomoči od nikoder ni bilo, so sklenili pomagati si sami. Jestviti jim je značajo, vagoni so se ohladili in tako potnikom ni preostajalo drugega nego da se vrnejo peš v Kičevo. Vsi prezbili in utrjeni so se vračali v Kičevo, gostilne so jih razmestili v ljudski šoli in po kmetih. Občina jim je dala denarno podporo. Ker trajajo snežni viharji dalje, ni pričakovati, da bi bil promet kmalu vpostavljen.

Na postaji vlak št. 45, Človeških žrtev k sreči ni bilo. Nesreča se je pripetila zato, ker je vsa postaja zametena in ker s trdnice ne morejo odstraniti ledu. Iz Skoplja poročajo, da je zapadlo 1 meter snega. Tudi na progi Prilip-Gradska je bil promet ustavljen. Dokler ne poneha veter, je vsako klanje snega brezuspešno. Večina krajev v Južni Srbiji bo najmanj še tri dni brez železniškega prometa.

Seja ministrskega sveta

Redukcija uradništva dela velike preglavice vladi. — Fiktivno štedenje.

— Beograd, 26. januarja. Danes ob 10. dopoldne je bila seja ministrskega sveta. Prisotni so bili vsi ministri razun ministrskega predsednika Nikole Pašića glede katerega povratka se ni ničesar pozitivno značilo, ministra dr. Srdića in prosvetnega ministra Stepana Radića, ki je nemudoma odpotoval v Zagreb. Prosvetni minister Stepan Radić se je namreč zbal beogradske akademske omladine ter se je izognil blamaži, ki ga je čakala na jutrišnji svetosavski proslavi.

Ministrski svet je razpravljal v glavnem o proračunu, odnosno o vprašanju redukcije uradništva. Ugotovljeno je, da je redukcija povzročila v državnem finančnem aparatu velike težave in tehnične ovire.

Redukcija državnega uradništva

Reduciranih je celokupno 5058 uradnikov. — Prihranek v proračunu okoli 620 milijonov.

— Beograd, 26. januarja. Finančno ministrstvo je izdalo uradni pregled o zmanjšanju proračuna za leto 1926/27. V finančnem odboru so bile po tej objavi izvedene naslednje krajsave: V vrhovni državni upravi je reduciranih 14 oseb, v denarni 3.774.360 Din, v pravosodnem ministrstvu 191 oseb in v denarni 3.342.568, v prosvetnem ministrstvu 88 oseb ali 8.409.192 Din, v verskem ministrstvu 46 oseb in 2.483.466 dinarjev, v ministrstvu notranjih del 551 oseb in 33.600.035 Din, v ministrstvu za narodno zdravje 661 oseb in 13.396.218 Din, v ministrstvu zunanjih del 52 oseb in 8.852.499 Din, v finančnem ministrstvu 2621 oseb in 259.122.901 Din, v vojnem

ministrstvu 1 oseba in 33 milijonov, v ministrstvu javnih del 203 osebe in 5.574.236 Din, v prometnem ministrstvu 361 oseb in 131.010.001 Din, v ministrstvu pošte 282 oseb in 50.714.169, v poljedelskem ministrstvu nobena oseba, v denarni pa 4.190.000, v ministrstvu za šume in rudnike 167 oseb in 49.105.146 Din, v ministrstvu trgovine in industrije 33 oseb in 2.958.564 Din, v ministrstvu za socialno politiko 276 oseb in 8.916.859 Din, v ministrstvu za agrarno reformo 1 oseba in 1 milijon, v ministrstvu za izenačenje zakonov 2 osebi in 111.256.

Celotno je reduciranih 5058 oseb in v denarni 620.100.368 Din.

Konferenca Male antante na Bledu

Priprave za konferenco. — Čehoslovavska prizna sovjetsko Rusijo de iure. — Razoročitvena konferenca v Ženevi.

— Beograd, 26. januarja. Rumunski listi so pisali, da bo konferenca zunanjih ministrov Male antante odložena in da se ne vrši na Bledu. Te vesti so bile netočne. Konferenca Male antante se vsekakor vrši od 18. do 20. februarja t. i. na Bledu. Da pripravi vse potrebno za bivanje zunanjih ministrov, odpotuje te dni na Bled šef protokola zunanjega ministrstva Ilija Novaković.

Po konferenci Male antante na Bledu odpotuje zunanji ministri dr. Benes, Duca in dr. Nišić v Ženevo, kjer se prične 25. februarja razoročitvena konferenca narodov.

Iz dobro obveščenih krogov se poroča, da se bo konferenca Male antante na Bledu bavila pred vsem z vprašanjem Male antante do Madžarske, zlasti z dogodki, ki so v zvezi z veliko pomorsko afero in z vprašanjem razoročitve Madžarske.

Na blejski konferenci bodo izmenjane tudi misli glede priznanja sovjetske Rusije. Po poročilih iz Prage prizna Čehoslovavska republika sovjetsko Rusijo de iure v najkrajšem času. Ministrski svet čehoslovavske republike bo baje to dal, vsekakor še pred blejsko konferenco, očitno objavil priznanje sovjetske Rusije. Za priznanje so vse čehoslovavske parlamentarne skupine, razen skupine dr. Kramarja.

Konferenca Male antante bo dalje razpravljala tudi o vprašanju glede ukinitve vojaških zavezniških kontrol v Sofiji in Budimpešti. Bolgarska vlada je zaprosila, da se vojna kontrola odpravi, ker je izvedla vsa zadnja določila mirovne pogodbe. Madžarska vlada zahteva tudi odpravo vojaške kontrole, toda nastali so v tem oziru pomsleki.

Važna odredba italijanske vlade za obmejno prebivalstvo

— Trst, 26. januarja. Iz Rima javljajo, da je italijanska vlada izdala poseben ukaz, ki se nanaša na trgovino in obrt v obmejnih krajih. Po tem ukazu ne sme izvrševati noben inozemec kake trgovine in obrti v ozemlju do 30 km od meje. Ta naredba je v prvi vrsti namenjena proti našemu obmejnemu prebivalstvu. Vsi oni inozemci, ki imajo zadevne koncesije, izgube pravico izvrševanja trgovine in obrti po poteku treh mesecev.

Madžarska afera

— Budimpešta, 26. januarja. Politični urednik »Matina« Jules Sauerwein je izjavil glede notranje političnih odnosov na Madžarskem: »Ako bi prišel na Madžarskem na prestol kak član habsburške rodbine, bi to izzvalo v 48 urah novo vojno. Madžarsko kraljevsko vprašanje ni povsem notranja zadeva Madžarske. Evropske države ne bi nikdar trpele, da pride na madžarski prestol kak Habsburžan, pa naj se zove Oton, Albreht ali Josip.«

Francoska policijska uradnika Benoit in Dolzette nadaljujeta preiskavo in vodita točno kontrolo o vseh stvarih, ki so v zvezi s pomorsko afero. Včeraj sta natančno pregledala tiskarski stroj, s katerim so tiskali francoske bankovce. Stroj so bili falzifikatorji razbili in je potreba sedaj delo sestavljati.

ha. zemlje. Njegovo premoženje cenijo na 80 milijard madžarskih kron, a obremenjeno je za 70 milijard. Zadnji čas so bili ponovno zaslišani princ Windischgrätz, njegov tajnik Raba in ravnatelj kartografskega zavoda Gőro. Zaslišani so bili glede nekaterih podrobnosti, toda vsi so odklonili vsako pojasnilo. Toliko je ugotovljeno, da je Raba nabavljal papir v Nemčiji.

V glavnem je obtožba še sestavljena in obsega 130 na stroja pisanih strani.

SVETOSAVSKA PROSLAVA V BEOGRADU

— Beograd, 25. januarja. Za jutri se pripravljajo na vseh beogradskih šolah, da proslave na najsvetanejši način praznik sv. Save. Na beogradski univerzi se vrši proslava po običajnem programu in bodo razdeljene marivim dijakom nagrade. Zvečer se vrši na to velik akademski ples, na katerega so povabljeni visoki dostojanstveniki, diplomatični zbor, narodni poslanci, oficirski zbor in drugi odličniki. Prosvetni minister Stepan Radić, ki ni po volji beogradskega akademika, je včeraj odpotoval v Zagreb. Letos je prvi slučaj, da proslavi sv. Save ne prisostuje prosvetni minister.

ALBERT THOMAS V JUGOSLAVIJI

— Beograd, 26. januarja. Direktor mednarodnega urada za delo pri Društvu narodov Albert Thomas s prijeto v kratkem v Beogradu v svrhu proslavljanja socialnih razmer v naši državi. Albert Thomas posesti vsa velika industrijska mesta in politična središča.

Amerika vstopi v mednarodno razsodišče

— London, 26. januarja. Po poročilih iz Washingtona je senat končno sprejel z 68 glasovi proti 26 glasovom predlog vstopa Amerike v mednarodno razsodišče v Haagu, čeprav so nasprotniki predloga posegli celo po obstrukciji. Senator Reed je govoril več ur ter je zlasti govoril o razmerju Amerike do Evrope. Naglašal je, da so gotovi krogi mnenja, da Evropejci ljubijo ameriške države. Evropejci ljubijo Amerikance tako kakor ljubijo vsak nereden dolžnik svojega upnika. Med Evropejci je nekaj nerednih plačnikov in aeredni plačniki sovražijo svoje upnike. Čas je že, da spozna delavsko ljudstvo, da se je združilo 55 narodov, ki tvorijo Društvo narodov, edino v namenu za borbo proti ameriškim državam.

Tudi senator Borah je imel štiriurni govor, v katerem se je izjavil proti udeležbi Amerike v mednarodnem razsodišču. Kljub temu pa se je senat z veliko večino izrekel za pristop k razsodišču.

AVDIJENCE NA DVORU

— Beograd, 26. januarja. Danes je kralj sprejel v daljši avdienci najprej zunanjega ministra dr. M. Nišića in nato volnega ministra generala Dušana Trifunovića.

ZMAGA SAMOSTOJNIH DEMOKRATOV

— Čakovec, 26. januarja. V občini Levorad so se vršile v nedeljo občinske volitve, pri katerih so zmagali samostojni demokrati. Vložen sta bili samo dve listi in to SDS in radičevska. Samostojni demokrati so dobili 305 glasov, radičevci samo 54. Samostojni demokrati so dobili od 18 mandatov 13. Značilne so te volitve, ker kažejo, kako radičevci na Hrvaškem na celotni propadajo. Pri zadnjih skupščinskih volitvah so v tej občini radičevci dobili 370 glasov, a samostojni demokrati samo 76.

NADALJNE ARETACIJE KOMUNISTOV

— Beograd, 26. januarja. Beogradska policija nadaljuje preiskavo proti komunistom. Policija, ki je doslej vsa zadevo držala strogo tajno, je bila končno primorana, da vsaj deloma pojasni temeljne vzroke za aretacije voditeljev komunistične stranke. Policijsko obvestilo ugotavlja, da so bile vse vesti o nameravanem atentatu na kralja in o pripravah za revolucijo v naši državi produkt fantazije in izmišljotina beogradske brezposelnega sveta. Stvar je drugačija zelo resna. Izvršena je bila večera hitna preiskava v društvenih prostorih Saveza bančnih uradnikov in trgovskih namestencev. Po končani listi preiskavi so bili aretirani nekateri funkcionarji Saveza, med njimi tajnik Novica Petrović, ki je bil svoječasno obsojen radi prestave in izdaje Buharinove »Gospodarske teorije«. Uradni komunikle naglašajo obenem, da je doslej bilo aretiranih 22 komunistov.

Poskušen atentat na Stepana Radića

Iz Novega Sada poroča beogradsko »Vreme«: Prvi poset Stepana Radića v Vojvodini ni bil tako brez incidenta, kakor se splošno misli. Ko se je vozil g. Radić v Subotico, je skušal nekdo v bližini Novega Sada izvršiti atentat, ki pa je bil bolj demonstrativnega nego resnega značaja. Še isti večer je bila o tem dogodku obveščena novosadska policija, ki je hotela incident potlačiti in skriti pred javnostjo. Dopolniti »Vreme« je kljub temu izvedel za nekatere zanimive podrobnosti o poskušanem napadu na Radića.

Ko se je Radić vozil v Subotico na shod, so neznani napadalci blizu Novega Sada napadli vlak s kamenjem. Vozni brzovlak je odšel iz Novega Sada ob 20.40. Z njim se je vozil poleg g. Radića tudi ravnatelj subotičke železniške direkcije Svetozar Matić in sicer v svojem inspekcijskem vagonu. Minister Radić je bil v svojem salonskem vagonu. Ko je vlak zapustil novosadske kolodvor, se je vsulo od vseh strani kamenje. En kamen je razbil šipo v vagonu, kjer se je vozil ravnatelj Matić. K sreči ni bil v vagonu nihče poškodovan. Napadalci so najbrže zamenjali inspekcijski vagon z ministrstvom salonskim vozom in tako se napad ni posrečil. Vlak se kljub napadu ni ustavil. O pravem atentatu torej ni govora, pač pa je značilno, da se pozdravlja Stepana Radića v Vojvodini s kamenjem.

TRGOVINSKE POGODBE NASE DRŽAVE

— Beograd, 25. januarja. V znanjem ministrstvu je bila včeraj konferenca, katere so se udeležili zunanji minister dr. Nišić, načelnik oddelka za izvedbo mednarodnih pogodb dr. Otokar Rybač in trgovinski minister dr. Krajač. Konferenca je razpravljala o načrtu trgovinskih pogodb, ki jih ima naša država skleniti z Anglijo in Francijo. Dalje je bilo sklenjeno, da se odpove trgovinska pogodba, sklenjena s kraljevino Belgijo. Ta pogodba je bila pred vojno sklenjena med Srbijo in Belgijo ter se je leta 1919. razširila na celotno državo. Ker pogodba ne odgovarja več našim interesom, je zunanje ministrstvo sklenilo odpovedati to pogodbo. V Carigradu se sestane jugoslovanska in turška delegacija v svrhu sklenitve definitivne trgovske pogodbe med obema državama.

GRŠKA NAJAME NOTRANJE POSOJILO

— Beograd, 25. januarja. Grška vlada je sklenila, da najame notranje posojilo v znesku ene milijarde 250 milijonov. Uradno je objavljen zadevni ukaz, ki obljublja 6% obrestovanje in 20letno odplačevanje. Notranje posojilo bo obligam in se bodo vrednosti novčanic zmanjšale za 20%.

III. veliki ples juristov 30. januarja 1926 hotel »UNION«

Borzna poročila

Ljubljanska borza
LESNI TRG.
Povpraševanje slabo, ponudb mnogo.
ŽITNI TRG.
Pšenica 300. Koruza 305. Ico. Banat 300; domača 320 Din. Koruza umetno sušena ico. Srem 150, času primerno sušena, ico. Slavonija 125 Din. Povpraševanja in ponudb malo.

EFEKTI.
2½% drž. rente za vojno škodo 305—315; 7% invest. pos. iz l. 1921 75—78; Celjska posojilnica d. d. 200—212; Ljubljanska kreditna banka 210; Merkantilna banka 100—105; Prva hrvaška štedionica 900; Kreditni zavod 175—185; Slavenska banka 50; Strojne tovarne in livarne 125; Združene papirnice 110; Stavbna družba d. d. Ljubljana 90—100; 4½% kom. zad. dež. banke 20—22; 4½% zlat. l. kr. dež. banke 20—22.

Zagrebska borza
Devize: Curih 10.895—10.975, Praga 167—169, Pariz 210—214, Newyork 56.2515—56.855, London 274.52—276.52, Trst 227.48—229.88, Berlin 13.431—13.531, Dunaj 792.88—802.88. — Valute: dolar 55.625—56.223, EFEKTI.

7% invest. posojil. 1921 76—77½, 2½% drž. rente za ratnu šteto 310—312, Hrv. eskomptna banka 121—122, Kredita banka, Zgb. 133—134, Hipotekarna banka 64½—65, Jugobanka 106—107, Prašedionica 962½/965, Slavenska banka 50, Eksploatacija 40, Drava d. d. Osijek 220, Sečera, Osijek 400—405, Isis d. d. 62—68, Nihag 35, Guinam 300—330, Slaveks 150—155, Slavonija 42—43, Vevče 110—120, Agraria 44—45.

Današnji sejem kožuhovine

Včeraj je bila licitacija lisijih kož; prodanih je bilo licitacijskim potom 556 komadov. Najvišja cena pri lisicah je 305 Din za komad, povprečna za prvostvorne pa 270 dinarjev. Drugovrstne so bile za polovico, in tretjevrstne za tri četrtine ceneje. Danes dopoldne so dražbenim potom prodali kune zlatice, povprečna cena 800 Din za komad. Najvišja dosežena cena je znašala 910 Din, za krasno veliko temno kožo z zlatorumom podratno liso. Kune zlatice je bilo prodanih 120, kun belic pa 203, in sicer za povprečno ceno 700 Din.

Dihurjev je bilo malo, samo 13. Cena dihurjevim kožam je bila 180 Din. Vidrinih kož, ki niso bile prvostvorne, 9 komadov po 510 Din, zajej so bili prodani povprečno po 22 Din, 20 komadov divjih mačk pa po 85 dinarjev za komad. Domače mačke so plačevali po 20 Din. Kože polhov, ki jih je precej, kože verice, jazbecov, srn in volkov pa bodo popoldne izlicitirane.

Da je zanimanje za nakupovanje tako veliko, se imajo naši lovci v prvi vrsti za hvaliti ravnateljstvu velosejma, ki je v zvezi z zadružno Slovenskega lovskega društva obvestilo zainteresirane, ki so iz vseh krajev prihitali v Ljubljano na sejem kožuhovine, ki bo na ta način pridobil kmalu velik sloves. Kožuhovina naše divjačine, posebno iz gorskih krajev, je zelo lepa in bo nudila vedno lep zaslužek našim gorskim prebivalcem. Kupcev je bilo veliko, roba lepa, le žal, da je bilo letos precej manj kaporskega letu. Pa tudi izven skupne licitacije je bilo prodanih precej kož, ki pa niso došle licitacijskih cen.

Prokramna družbena igra iz sodnjega življenja.
V glavnih vlogah: Obsebito lepa EDNA MURVIANE in elegantni ADOLPH MENJOU.
Režija: CHARLIE CHAPLIN
To krasno filmsko delo se že dva meseca nepretrgoma predvaja s kolosalnim uspehom na Dunaju in v Berlinu.
Z bogate vsebine povdarjamo samo nekatero momente in sicer: »Krempljih veliko nestnega Don Juana – Pariški kabareti – Nočno življenje veseliga in elegantnega Pariza – V stislu in razkošnosti – Prvo asočarjanje – Stara ljubav – Vrtinec breha – Preziranje življenja – Na tova za novo žrtvijo... – itd. itd.
— Mladini vstop ni dovoljen! —
Predstave danes ob: 4, ½ 6, ½ 8 in 9.
Prevostni umetniški orkester svira pri vseh predstavah.
Prednaznanilo: Grandijono filmsko delo:
«Morski vrag»
Elitni kino Matica
vodilni kino v Ljubljani
Telefon 124

— Ta pot je brezupna, — je dejal mladi Mon-
gan. Čemu naj bi vsi tvegali svoje glave pri takem
blaznem poizkusu, ki je že vnaprej obsojen na ne-
uspeh?

Gospodarstvo

Reorganizacija sovjetske zunanje trgovine

Sovjetska Rusija je imela doslej dva urada za trgovino in sicer enega za notranje (Gostorg), drugega pa za zunanjo (Vneštorg). Praksa je pokazala, da sta dva urada, ki med seboj tekmuje, čisto odveč. Enotni komisariat lahko z večjim uspehom organizira in vodi celokupno trgovino. Odvisnost domačega trga od inozemskih tržišč se kljub monopolizirani zunanji trgovini čedalje bolj čuti. Lansko poletje je začelo v Rusiji primanjkovati tekstilnih izdelkov in urad za zunanjo trgovino je začel kupovati te izdelke v inozemstvu. Delavskim in kmetijskim slojem je država prodajala inozemsko blago po visokih cenah. Posledica je bila, da so zahtevali delavci zvišanje plač, kmetje so pa podražili vse poljske pridelke. In tako sovjetska vlada ni mogla zbrati dovolj blaga za izvoz. Vprašanje izvoza je pa v tesni zvezi s stabilizacijo valute. Ker ni bilo izvoznega blaga, je začela valuta padati in vlada je morala svoje kupčije v inozemstvu omejiti. Kmetje so zahtevali, naj jim preskrbi vlada po nizki ceni industrijske izdelke, ker drugače ne morejo prodajati poljskih pridelkov po zmernih cenah. Sovjetska vlada je spoznala, da je njena glavna naloga napolniti domača tržišča z razmeroma cenenim blagom. Samo v tem slučaju sme računati na pocenitev delovne sile in poljskih pridelkov. Kako naj sovjetska Rusija izvažajo pšenico, ko je na notirala v decembru 1925 na domačem trgu 1,83 rublja za pud, dočim je bila cena pšenice v Londonu 1,82, v meriki 1,70, v Argentini 1,59 rublja. Ustanovitev enotnega komisariata je bila torej nujno potrebna. Napredujoči trgovski stiki z zapadno Evropo so zahtevali, da pride v trgovini do enotne volje, enotnega načrta in enotne politike.

In tako se je sovjetska vlada odločila za enotno vodstvo celokupne trgovine. Nova uprava zunanje trgovine bo organizirana tako, da preide funkcije dosedanjega Vneštorga na področje sindikata, ki se bodo ustanovljali po potrebi. Izvojni sindikati bodo izvažali v prvi vrsti one sirovine in izdelke, ki tvorijo glavni kontingent ruskega izvoza v inozemstvo. To je lan, les, prenog, maslo, kožuškovina, jaja in živila. Vazno vlogo bodo igrali tudi uvojni sindikati, ki bodo uvažali samo gotove vrste blaga. Doslej je bil poverjen nakup inozemskih izdelkov mnogim državnim in privatnim organizacijam. Med temi organizacijami pa ni bilo enotne politike in zato se je pogosto prišlo, da so blago v inozemstvu preplačale. Z ustanovitvijo uvoznih sindikatov hoče sovjetska vlada to preprečiti. V prvi vrsti se ustanove sindikati za uvoz elektrotehniških potrebščin, usnjenih in kemičnih izdelkov ter poljedelskih strojev. Sindikat za uvoz tekstilnih izdelkov je že ustanovljen. Imenuje se Tekstil-Import.

Nova uprava zunanje trgovine pomeni delno decentralizacijo in prilagoditev k praktičnemu življenju. Za inozemstvo pomeni izboljšanje stikov z Rusijo. Monopol zunanje trgovine ostane neokrnjen.

—g. Davkoplačevalcem. S tem naslovom smo v svoji včerajšnji številki priobčili članek, v katerem smo dohodninski zavezanici pozivali, da naj se pritožijo zlasti proti predpisu vojnega pribitka, češ da je protizakonit. Opozorjajo nas pa, da je vojni pribitek izrecno sprejet v budžet dohodkov, in sicer part. 222. poz. 9. budžeta 1922-23 in part. 183. poz. 9. budžeta 1924-25. In da je budžet dohodkov po čl. 2. ustreznih finančnih zakonov sestavljen del teh zakonov. Garancije, da bi pritožbe imele uspeh, torej ne moremo prevzeti, v administrativnem postopanju tem manj, ker po vsej priliki ni kompetentna prizivna komisija, da odloča o tem vprašanju.

—g. Madžarsko - jugoslovenska carinska pogodba pride po poročilih madžarskih listov v razpravo koncem februarja ali začetkom marca. Istočasno naj bi se uredila tudi meja. Pogajanja se bodo vršila v Budimpešti in Beogradu.

—g. Občni zbor Narodne banke. Upravni svet Narodne banke je sklenil, da se skliče 7. februarja občni zbor delničarjev in predloži dividendo na vsako delnico v znesku 400 Din. Sedanji guverner G. Vajfert ostane na svojem mestu do avgusta. Upravni svet se bo držal najbrže tradicij in bo predlagal kandidata za novega guvernerja iz svoje srede.

—g. Naša produkcija svilenih kokonov. Če bi dosegla ta važna panoga našega gospodarstva predvojno stanje, bi bila Jugoslavija glede na produkcijo svilenih kokonov na tretjem mestu (na prvem je v Evropi Italija, na drugem Francija). Leta 1919. smo producirali 111.975 kg. svilenih kokonov, leta 1920. 220.900 kg, leta 1921. — 377.969 kg, leta 1922 — 587.372 kg, leta 1923. — 693.319 kg in leta 1924. — 980.948 kilogramov. Trgovska konjunktura za našo produkcijo svilenih kokonov je razmeroma povoljna, ker so začeli Japonci izvažati svoje kokone večinoma v Ameriko. Evropa je zainteresirana na tem, da kupuje svilene kokone doma.

—g. Dobave pri železniški direkciji v Ljubljani. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. januarja t. l. ponudbe za dobavo 160 kg. sivga motovnja, za dobavo navadnih in motnih šip, za dobavo 2000 komadov bakelj, za dobavo 15.000 kg. živega apna, za dobavo 1500 m. blaga Hessian, za dobavo 2000 kg. katranovega olja; glede dobave 12.000 kg. dvakrat rafiniranega petroleja, za dobavo 200 kg. vazelina, za dobavo 300 m. Moquette za II. razred, širine 1,30 m, za dobavo 1000 komadov zank za zastore, za dobavo 2000 m. »Plattschmur« za Moquette za I. in II. razred; do 26. januarja t. l. za dobavo 6000 kg. cilindričnega olja za pregreto paro; do 29. januarja ponudbe za prodajo 2490 kg. pepela od bele kovine ter za prodajo 1721 kg. raznih kovinskih stružcev; do 3. februarja t. l. za dobavo 120.000 kg. portland cementa v sodih. Pri isti direkciji se vrši dne 13. februarja t. l. tretja ofertalna licitacija glede dobave 4000 komadov lokomotivnih cevi pod izpremenjenimi pogoji. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije.

Promet s kisovo kislino. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani opozarja interese na odločbo ministrstva za narodno zdravje, objavljeno v »Službenih Novinah« z dne 23. decembra 1925, ki se nanaša na ureditev prometa s kisovo kislino. Pred kratkim izdani novi predpisi, ki bi imeli stopiti v veljavo s 1. januarjem t. l., se razveljavljajo. Dokler ne izide nova naredba, ostanke v veljavi predpisi, ki so prej veljali v posrednih pokrajinah države. V področju Slovenije velja zopet naredba

bivšega avstrijskega ministrstva notranjih del in trgovine. Po tej naredbi je prodaja kisove kisline v koncentraciji pod 20 odstotkov brez nadaljnjega prepuščena prostemu prometu. Glede prometa s kisovo kislino v močnejši koncentraciji pa so predpisane posebne varnostne odredbe. Ta se sme prodajati na drobno samo zanesljivim odraslim osebam v dobro zaprtih steklenicah,

ki nosijo napis »koncentrirana kisova kislina« ali »kisova esenca« ter lahko vidno svarilo, da se tekočina v nerazredčenem stanju ne sme uživati. Pri razpošiljanju je treba tako kisovo kislino shraniti v dobro zaprtih posodah, tako da se ni bati, da bi vsebina iztekla. Posoda se mora opremiti z napisom, iz katerega je razvidno, da vsebuje pošiljka kisovo kislino.

odšla s svojimi »prijateljicami« v gostilno, kjer so se nam kmalu pridružili neznan gostje. Moje prijateljice so mi pripovedovale, da so to »kavalirije«. Pozneje sem spoznala, kaj pomeni beseda, Kavaliriji so se mi začeli vsiljevati, nalahajala sem se v mučnem položaju. Nenavajena na take vrste kavalirijev, sem poročila, ugovarjala proti nedovoljenim pritiskom in objemom in končno pobegnila.

Prišedši domov sem spoznala, kako družbo sem bila zašla. Gorko sem se razjokala. Čez dan sem bila zapravila svojo gotovino. V stiski si nisem vedela pomagati in sem svojimi novimi prijateljicami ukradla perilo in denar, da lahko zapustim neprosto voljni »pekeli«.

Ko so sodniki slišali zgodbo, so revidi verjeli in jo kaznovali samo gojino. Pa ne da bi posnemali... Iz Pirandellove delavnice.

Tudi krvnik stavka

Newyorški državni krvnik je pričel stavkati, ker so odklonili njegovo zahtevo po povišanju plače. Zato so morali odgoditi justifikacijo šestih obsejanih.

Newyorški državni krvnik Hulbert, ki je po poklicu elektrotehnik, je dobil doslej za vsako usmrčenje 150 dolarjev. V naši valuti znaša to približno 8400 dinarjev in ker ima krvnik v Newyoršku razmeroma dosti »posla«, se zdi njegova pritožba neutemeljena. Toda zadeva je sedaj kočljiva. Ameriški zakon namreč določa, da ima justifikacijo izvršiti sam vodja kaznilnice v slučaju da ni krvnika. Sedanji vodja kaznilnice Sing-Sing Lewis Lawes, na je načelni nasprotnik smrtne kazni. Zato mu Hulbertova stavka naravno ni preveč po godu. Zakon pa določa tudi, da se ima justifikacija izvršiti v roku gotove dobe, ko je postala obsodba pravomočna. Zato bo g. Lewis Lawes hočeš, nočeš, moral vzdržati v to kisljo jabolko in sam nadomestiti krvnika. V nasprotjem slučaju bo moral dati svojemu poklicu slovo, če se medtem krvnik na bo premislil.

Veliki komedijograf piše štiri komedije

Pirandello je dovolil uredniku rimskih Tribune razgovor, v katerem je dopisniku poročal o svoji delavnosti. Pirandello je potrdil, da piše štiri komedije: »Nova Kolonija«, »Prijateljica moje soproge«, »Diana in Tuda«, »Žena od preje«. Zadnja komedija je skoro gotova. »Diana in Tuda« vprižori gledališka družba, ki jo vodi Pirandello sam.

O lanskoletni turneji po Evropi je Pirandello povedal: »Lani so me prisilili, da predvajam svoja dela izven Italije. To so zahtevali moji impersarji in tako sem se moral udati. S tem, da sem vprižiral že znana dela, sem omogočil tujemu občinstvu in tuji kritiki, da pravilno ocenijo naše izvirne, domače dramatične moči. Tudi v bodoče nameravam zbrati dela, ki jih bomo smatrali za reprezentativne in s katerimi bomo hodili v svet«.

Pirandello obišče s svojo gledališko trupo najprej Padovo, potem Milano, Bologno in Firence. Nato gostuje v Rimu in v Napolju, odkoder krene v ladju v Španijo. Iz Španije potuje v Južno Ameriko, v Brazilijo, Argentino, v Čile in Peru. Pri povratku izkrca svojo gledališko trupo v Cherbourg, da lahko gostuje v Parizu, kjer bo to svojo turnejo zaključil.

To in ono

Originalna vprega

V nedeljo je vse, kar ljubi zimski sport, lihtelo iz mesta. Smučarji so šli povečini v soboto popoldne z vlakom, sankarji pa v nedeljo zjutraj. Skozi Šiško se je na vse zgodaj vlekla dolga kača zaporedoma privržanih sank, katere je peljal konj. Na ovinkih, posebno ako je konj malo poskočil, pa so se sankje preobračale in veseli sankarji so se valjali po snegu. Pa tudi avtomobilistom je toplo popoldansko sonce odhajalo ude in srce in priredili so z avti izlete v okolico. Nekateri so se srečno vrnili, nekateri pa celo prevrnili, toda večjih nesreč ni bilo. Ena družba avtomobilskih izletnikov pa je morala spreminiti svoj avto v avtosani. Pozno zvečer je dospela čudna vprega na mitnico v Šiški in mitničar je bil v veliki zadregi, kot kaj naj to upreka smatra. Ali za navadni avto in naj zahteva en dolar ali pa za sani, ki smejo brez take v mesto. In temu tudi ni čuda. Na velikih kmetijskih sanjah je čepel lep »Ford« v Fordu je sedela večja družba izletnikov, zavita in zakopana v snujne in odeje. Sani pa sta polagoma težko vlekla dva močna kmetijska konja. Nekje na Sorškem polju se jim je avto splasil, poskočil v sneg, si zlomil nogo in drugega ni preostalo, kakor na sani z njim. Sofer in izletniki pa so se pošteno ohladili v snežni kopeli.

V zagrebškem »golf-klubu«

Ko stopiš v Zagreb z glavnega kolodvora zapaziš na levi modern, ozromno hotelsko stavbo hotela »Esplanade«. Jeseni in pozimi se osredotočuje življenje zagrebške višje družbe v notranji kavarni in restavraciji. Tu se shajajo elegantni zakonski in nezakonski pari na superje, kakor pravijo razkošnejšim večerjam in se potem zabavajo v baru, ki se tudi nahaja v hotelu. Če si zvečer dospel v hotel in se razgovarjal v veži s hišnikom, si opaziš, da buče ob vratih in po stopniščih cele gručee elegantnega sveta, Gori in doli so se previrali razgreti obrazi, bledele gospodične, nasiminkane dame. Drveli so v drugo nadstropje, kjer so bili prostori zagrebškega »golf-kluba«.

S tem golfklubom pa je bilo tako-le. Poleti je vršilec dolžnosti zagrebškega večkega župana dr. Grabarič odobril pravila »golf-kluba«, ki je povdarjal, da bo zbiral članstvo k lepim sportnim igram, predvsem k golfu, da bo v društvenih prostorih gojil družabnost, prijateljstvo in veselje. Člane je predložitelj v redne in izredne. Po dvoletnem izrednem članstvu si postal reden član s tem, da si plačal 10.000 dinarjev. Pod takimi okolnostmi je bil dovoljen golfklubu obstoj. Klub je najel tri velike dvorane v Esplanadi in jih opremil z udobnim pohištvo. Iz golf-kluba in iz sportnega društva pa je nakrat nastala igralnica s tremi ruletami. Mesto prijetne golf-igre so se vrtili žoge na ruleti in so leteli žetoni. O rednem ali izrednem članstvu ni bilo več govora, vstopil si vsak čas proti odškodnini 25 dinarjev. Od 9. do 12. zvečer se je vrtila

ruleta, od polnoči naprej je strašil »bakarate«, sila nevarna hazardna igra. Med igralce so se pomešale elegantne dame, ki so nervozno zasledovale igro, vsak premik rulete in čuvale dobitni denar. Golf-klub je začel procvitati, zvečer so bili njegovi prostori nabito polni elegantnega, obenem pustolovskega sveta. Kdor je hotel na brzo roko obogateti, je šel z zadnjimi krajcarji v hotel Esplanade in pogljal v brezupni igri ves svoj imetek. Kmalu je policija doznala za nesrečne posledice tega kluba, ki je posegel v najširše zagrebške uradniške in poslovne kroge in uničil številne eksistence.

V petek je zagrebška policija po nalogu notranjega ministrstva zaprla klub in mu prepovedala radi kšitve pravil nadaljnje delovanje. Koncesijo za klub je imel g. Milan Komadinski, nekdanji zemljoradniški gromovnik.

Strahovita eksplozija v Varšavi

Pretekli teden smo poročali o strahoviti eksploziji, ki se je dogodila v Berlinu in ki je zahtevala deset človeških žrtve. Iz Varšave pa javljajo o strašni eksploziji, ki je nastala 21. t. m. v metalurški tovarni »Granate«. Radi kratkega stika je v tovarni izbruhnil požar, ki je povzročil grozno katastrofo. Iskre, ki so padale iz žice, so v prvem nadstropju zapalile zalogo smodnika. V tem oddelku je bilo zaposlenih 30 delavcev in delavk. V trenutku so bili obdani od morja plamenov. Odgrajevali so se obupni klici, ženske in moški so skakali skozi okna gorečega poslopja na ulico. Ogenj se je bliskoma razširil tudi na ostale oddelke tovarne. V strahoviti paniki, ki je nastala, je bilo pomendranih v veži 16 delavcev. Katastrofa je zahtevala skupaj 45 človeških žrtve. Ranjence so prenesli v bližnjo bolnico, vendar ni upanja, da kdo okreva, je večina njih strašno opečena.

Eksplozija je nastala v municijem laboratoriju. Uvedena je bila preiskava, tekom katere se je ugotovilo, da je nesrečo zakrivil neki monter, ki je hotel podaljšati električni kabel, ne da bi popreje ukinil električni tok. Prezrjal je kabel, nakar je nastal kratak stik in je sledila katastrofa. Monter sam je bil težko ranjen.

Tatvina radi morale

Pred praškim sodiščem je stala nedavno mlada vzgojiteljica iz češke provincije in se zagovarjala radi tatvine. Mlado, neizkušeno dekle je pred sodnikom pripovedovalo tole zgodbo:

»Prišla sem v Prago radi zaslužka. Stanovanje sem našla pri gospe N., ki me je sprejela prijazno in z veseljem. Zvečer sem legla v posteljo in premišljevala o usodi. Nato sem opazila, da se vračajo meni neznane gospodične ob pozni nočni uri domov. Ker nisem zaspa, sem jim potožila gorje in svojo skrb radi službe. Vesele deklice so me tolažile in mi obečale, da najdem mnogo lažjo službo, ako se naslednji dan napotim z njimi v gostilno, kjer se vsak večer zabavajo. Drugi dan sem res

Naznanjamo pretužno vest, da nas je za vedno zapustil iskreno ljubljani soprog, oče, dedek, brat, svak in tast, gospod

Josip Urbančič

oskrbnik drevesnice Kmet. družbe

danes zjutraj v starosti 65 let.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, dne 27. januarja ob štirih popoldne iz hiše žalosti na Poljanski cesti 59.

Ljubljana, dne 26. januarja 1926.

Josipina, soproga. — Francka, Joško, Olga, otroci. — Ivan, brat. Lojzka Urbančič, sinaha. — Milan Mravljje, zet. — Leopold, Ivan. Milan, Svatopolk, vnuki.

Perje
kokoške, purje, račje gosje in gosji puh — prodaja in razpošilja po najnižji ceni. — Ponudba pod »Čakovec, Medjimurje«.

Konjiček
z opremo in elegantno kočijico — ceno napredaj. — Na ogled pri: M. Jevak, Domžale. 247
Lekarna dr. G. Piccoli, Ljubljana, Dunajska cesta 6 — priporoča
železno tinkturo
katera krepi želodec in učinkuje odvajalno. — Naročila se točno izvršuje. 205/L

Trgovski lokal
s skladiščem se išče v mestu. — Ponudbe pod »Lokal/276« na upravo »Slov. Narod«.»

Srednje posestvo
z lepim vrtom, deset minut od železniške postaje v večjem kraju na Gorenjskem — se radi boleznj takoj proda. — Ponudbe pod »Gorenjsko/279« na upravo »Slov. Narod«.

Oskrbnik
z večletno prakso, ki dobro razume poljedelstvo in živinorejo — išče službo v graščini. — Ponudbe pod »Graščina/277« na upravo »Slov. Narod«.

Učenka,
ki je dobro dokončala meščansko šolo, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom na deželi, kjer bi imela popolno oskrbo v hiši. — Ponudbe pod »Učenka/278« na upravo »Slovenskega Naroda«.

200.000 Din
posojila iščem za dva meseca pod ugodnimi pogoji. — Ponudbe pod »Din 200.000/280« na upr. »Slov. Narod«.

Iščem Din 100.000
v svrhu povečanja trgovine. Jamstvo zagotovim. Obresti plačam dobro. — Ponudbe pod »Posojilo 281« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Financirja ali komanditorja

potrebuje rentabilna in dobro znana **domaća tvornica** radi razširjenja. Uspeh zagotovljen. — Obrniti se na PUBLICITAS A. D. Beograd, Pozorišna ulica br. 2.

Pletilni stroji

nemškega izdelka patent »Ideal« z jamstvom za nogavice, jopice, svitarje in vsakovrstne pletenine nudijo vsakomur najboljše in sigurno eksistenco. V zalogi s ponudkom, ki je jako lahka, in po potrebi tudi s stanovanjem edino lepi

F. Kos, Ljubljana, Zidovska ul. 5
Generalni zastopnik.

Makulturni papir

kg Din 5—
prodaja uprava »Slov. Narod«

PODRUZNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenske Konjice, Slovenj-gradec, Prevalje

TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE preko Din 19.500.000

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavke: TRGOVSKA

Telefoni: 139, 146, 459